

ข่าวมหาวิทยาลัยแม่โจ้

MAIEO UNIVERSITY NEWSRELEASE

02133

งานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี โทร.0-5387-3046-7

www.mju.ac.th/prmacjo

กานันท์ แชน เอชวาท กัวไทย
www.komchadluek.co.th
คม·ชช·ลัก
เลขที่ 13 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร 10005
โทรศัพท์ 0-2611-1111 โทรสาร 0-2611-1112

การศึกษา สาธารณสุข วัฒนธรรม

คนชั้สึก

“วันผู้สูงอายุแห่งชาติ” 13 เม.ย.เวียนมาบรรจบอีกครั้ง ผู้สูงอายุบางคนรู้สึกว่า ชีวิตตนเองเหมือนไม่เกิดสิ่ง แต่สำหรับชีวิตของราชขอ “สุนทร สีหะเนิน” แม้วัยต่างเข้า 87 ปี ยังเปี่ยมไปด้วยคุณค่า “ชาวคอมมะลิ” ที่เขาเป็นผู้คนเมื่อ 59 ปีก่อน ปัจจุบันชาวไทยพันธุ์นี้เมื่อเสียชีวิตของจริงไปทั่วโลกให้ผู้คนทุกชาติได้ลิ้มรสชาติแสนอร่อย เหมือนกับ **“คุณดาสุนทร”** ที่ยังคงถ่ายทอดความรู้ด้านพันธุ์ข้าวหอมมะลิสู่สังคมไทยโดยไม่รู้เหน็ดเหนื่อย

“คุณดาสุนทร” เกิดวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2466 ที่อ.กมดิ่ง จ.ตรัง มีพี่น้อง 9 คน เป็นลูกคนที่สอง ครอบครัวทำนาและสวนยางบนที่ดินมรดกของพ่อแม่ 20 ไร่ และทำสวนจากร่วมกับญาติบนที่ดินมรดก 30 ไร่ เป็นอดีตเนื้อ

ไม่มีของปลูกข้าวพันธุ์นี้ แต่มีของปลูกข้าวพันธุ์อื่น เช่น ข้าวพันธุ์ปิ่นแก้ว เหลืองอ่อน น้ำดอกไม้ จ๊าปา ผงรวงวมข้อมูล พันธุ์ข้าวใน จ.ฉะเชิงเทรา มาได้เกือบ 10 พันธุ์

ต่อมาปี 2493 รัฐบาลไทยมีโครงการร่วมกับอเมริกา พัฒนาชีวิตเกษตรกรไทย ด้วยการปรับปรุงพันธุ์ข้าวไทยโดยส่งผู้เชี่ยวชาญเรื่องดินและพืชจากอเมริกา มาอบรมชาวชากร กระทรวงเกษตรธิการ 33 คน ที่ไปหาพันธุ์รวงวมข้อมูล พันธุ์ข้าวไทยทั่วประเทศได้รับคัดเลือกคนละ 2 จังหวัด เพื่อจดทะเบียนพันธุ์ข้าวไทยแล้วนำมาปรับปรุง

“คุณดาสุนทร” ได้รับมอบหมายให้ไปรวบรวมพันธุ์ข้าวไทยใน จ.ฉะเชิงเทรา และ จ.ชลบุรี ช่วงแรกรวบรวมมาได้ 25 พันธุ์ที่ชาวบ้านนิยมปลูก แต่มีวันหนึ่งได้ไปเดินดูนาข้าวใน อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทราแล้วพบว่า ข้าวกำลังสุกเหลืองอร่าม ขณะนั้นชาวบ้านลงมือเกี่ยว ข้าวยังเขียวอยู่ จึงตะโกนเรียกคนอื่น 1 พันธุ์ ซึ่งเป็นข้าวพันธุ์ “ชาวคอมมะลิ” ที่ชาวบ้านนิยมปลูก รวมเป็น 26 พันธุ์

เมื่อมีการนำข้าวพันธุ์ “ชาวคอมมะลิ” ไปทดลองปลูก

เราขยับเป็นตำบล ‘ข้าวหอมมะลิ’

เพื่อใจของเกษตรกรไทยโดยแท้

ช่วงชีวิตวัยเด็กได้คลุกคลีอยู่กับเรือกลสวนไร่นา มีวัว ควายเป็นเพื่อนคู่ใจ ทำให้หลังจากจบชั้นมัธยมที่โรงเรียนประจำจังหวัดตรัง “วิเชียรมาตุ” ปี 2482 จากนั้น 1 ปีให้หลัง คุณดาสุนทรไม่เรียนต่อที่โรงเรียนเตรียมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แม่โจ้ จ.เชียงใหม่ ปัจจุบันคือ **“มหาวิทยาลัยแม่โจ้”** เป็นนักเรียนรุ่นที่ 7 ของวิทยาลัยแห่งนี้ หลังจบการศึกษาปี 2486 เข้ารับราชการพนักงานจ้างชั่วคราว ประจำ อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา กรมการข้าว กระทรวงเกษตรธิการ

“สุนทร สีหะเนิน” สำนวนงานข้าวเพื่อรวบรวมพันธุ์ข้าวไทย

ชีวิตการทำงานช่วงอายุ 20 ปี เป็นหนุ่มไฟแรง ชอบค้นคว้าความรู้เรื่องพันธุ์ข้าวไทย จึงถามรุ่นพี่ที่เข้าทำงานก่อนว่า จะหาความรู้เรื่องข้าวได้ที่ไหน รุ่นพี่แนะนำให้ไปพบ 3 คนคือ ชุมทรัพย์ ซึ่งเป็นกำนันค.ท่าทองกลาง นายตำรวจ ทับเจริญ หรือหน่อเล็ก หมอประจำตำบล ทั้งสองปลุกข้าวพันธุ์ **“ชาวคอมมะลิ”** และนายเจริญ ตัดหญ้าใส่เตาเจ้าของโรงสีใน อ.บางคล้า ที่ตั้งข้าว **“ชาวคอมมะลิ”** ไปขายในกรุงเทพฯ

“สมัยนั้นข้าวพันธุ์ข้าวคอมมะลิเป็นที่นิยมของข้าราชการผู้ใหญ่ ผู้มีฐานะ แขนงลูกยกมากเพราะเป็นข้าวขาว ต้องปลูกในท่าผาคอน อาศัยน้ำฝนและดินบนทราย ซึ่งดินลักษณะนี้เฉพาะในหมู่ 1 ต.ท่าทองกลาง อ.บางคล้า มีพื้นที่แค่ 3,000 ไร่จากพื้นที่ทั้งหมด 2 แสนไร่ใน จ.ฉะเชิงเทรา ทำให้ชาวบ้าน

ที่ตกใจทดลองข้าวโลกโล่ง จ.ลพบุรี โดยดัดแปลงเปรียบเทียบกับข้าวพันธุ์ “นางสนม” ที่เป็นข้าวขาวเช่นกันกับข้าวพันธุ์ “ชาวคอมมะลิ” ที่ออกจากรากเมล็ดข้าวหอมละก 105 มีผลผลิตสูงกว่าข้าวพันธุ์ “นางสนม” จึงให้ชื่อข้าวพันธุ์ “ชาวคอมมะลิ 105” ต่อมารัฐบาลได้นำเข้าพันธุ์ “ชาวคอมมะลิ 105” ไปให้เกษตรกรภาคอีสานปลูกโดยเฉพาะที่ทุ่งลาด ร้องไห้ ที่มีความแห้งแล้งและดินเค็ม แต่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ที่ปรับปรุงพันธุ์แล้วได้ดี จนกลายเป็นข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก

“คุณดาสุนทร” ทำงานอยู่ที่ จ.ฉะเชิงเทรา จนถึงปี 2503 รวม 17 ปี ซึ่งตรวจการก้าวหน้าตามลำดับ แต่ต้องย้ายไปทำงานในจังหวัดต่าง ๆ เช่น ราชบุรี เชียงใหม่ และปี 2520 เป็น

เป็น ผอ.สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคเหนือ จ.เชียงใหม่ ปี 2523 อาสาสมัครชากร เพราะมีปัญหาสุขภาพ จากผลงานชิ้นสำคัญการค้นพบพันธุ์ข้าว “ชาวคอมมะลิ 105” ทำให้ **“คุณดาสุนทร”** ได้รับยกย่องจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) นวัตกรรมและผลงานค้นพบข้าว “ชาวคอมมะลิ 105” จัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนในด้าน “ผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่ชาติในทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในรอบ 100 ปีตั้งแต่ปี ค.ศ.1900-2000 (พ.ศ.2443-2543)”

ปี 2536 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2543 ได้รับโล่เกียรติยศจากสมาคมปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย และได้รับพระราชทานโล่เกียรติยศในฐานะศิษย์เก่าดีเด่นของ ม.แม่โจ้ ล่าสุดปี 2552 ได้รับปริญญาคุณูปคุณูปกิตติมศักดิ์ สาขาพืชศาสตร์ (พืชไร่) จากม.แม่โจ้

“ทุกวันนี้ผมยังรักไปบรรยายให้ความรู้เรื่องพันธุ์ข้าวหอมมะลิตามงานต่างๆที่หน่วยงานรัฐและเอกชนเชิญมา ผมยังมีชีวิตอยู่ อยากให้รุ่นๆมาขอความรู้ เพราะข้าวเป็นอาหารของมนุษยชาติ แต่คนเมืองกินไม่ถึงครึ่งโลก เช่น จีน อินเดีย ผลิดข้าวไม่พอกิน เมืองไทยเป็นแหล่งอาหารของโลก ไม่ใช่แค่ผลิตไว้กินเท่านั้น แต่ยังเหลือพอไว้ขายได้ รัฐบาลควรส่งเสริมให้ชาวนาไทยผลิตข้าวขายเพื่อเลี้ยงปากท้องคนทั่วโลก” คุณดาสุนทร บอกทิ้งท้าย

ปัจจุบัน **“คุณดาสุนทร”** อยู่กับครอบครัวที่บ้านย่านบางเขน กรุงเทพฯ หากใครไปขอความรู้เรื่องพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ท่านก็ยินดีไม่หวงวิชา!!

● ธรรมรัช กิจฉลอง/เรื่อง
● อุทร ศรีพันธ์/ภาพ